

אור שלום

מרכז תורה ומוסר פנימיית הגורם והגמול
לאורו של האדמו"ר מקומאנא י"ט אהר"ר שלום ספרין זצוק"ל

הרב נועם צחור
סוכם ע"י התלמידים

לרפואת אמו"ר צבי משה בן מלכה אסתר ה"ו
"מזבח אדמה תעשה לי"

שבט תשס"ז
לפרשת יתרו

"וַיֵּצֵר יְדֹדֵי אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה"¹
אזי בא הוא ממדרגת הנפש הבהמית, שזובח את
יצרו עליו לבחינת "חיו יחיה" [מזבח במכוון]
בכח "אל הוי"ה" [מזבח במכוון] שמות החסד
שגומל השם יתברך לדבקים בו ומשפיע עליהם
כל טוב מח"י עלמין.

והנה הוא הנרמז בפסוק² "מזבח אדמה תעשה
לי – ר"ת "לאמת", מראשו ועד סופו שידע שכל
מהותו וקיומו ומעשיו הם באים מכוח הקב"ה
ובהשגחתו, על כן אמרה התורה "מזבח אדמה
תעשה לי" היינו לי ולא לאחר, "וכבודי לאחר לא
אתן"³ כי אז יקויים בו הנאמר⁴ "כי מצאוי מצא
חיים ונפק רצון...". במכוון "מזבח אדמה תעשה
לי" היינו אדמה הוא אדם ה', אדם דבריא
חמישים שערי בינה, אדם ה', אדמה, כנגד עולם
האצילות.

והנה על מנת לקבל שפע וכוח ועזר וסיוע לזבוח
את תאוותיו ויצריו ולקדשם אמרה תורה⁵ :
"וַזְבַּחַתְּ עָלָיו אֶת עֲלֵתֶיךָ וְאֶת שְׁלֵמֶיךָ", היינו את
אותם הרגשות שהם עולות ובאות מצד הנפש
הבהמית, שמרגיש האדם שהוא בעל מעלה ושלים
הוא בכל השלמות, את אלה צריך לזבוח באופן
של "זבחת עליו" וזה רק אם תהייה בבחינת
"אדמה" בטל ומבוטל לשי"ת.

והוא שאמרה הגמרא⁶ אמר רבי יהושע בן לוי:
כל הזובח את יצרו ומתודה עליו, מעלה עליו
הכתוב כאילו כיבדו לקדוש ברוך הוא בשני
עולמים, העולם הזה והעולם הבא.."

"מִזְבַּח אֲדָמָה, תַּעֲשֶׂה לִי, וְזָבַחַתְּ עָלָיו אֶת עֲלֵתֶיךָ
וְאֶת שְׁלֵמֶיךָ, אֶת צֹאנְךָ וְאֶת בְּקָרְךָ; בְּכָל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אֲזְכִּיר אֶת שְׁמִי, אָבוּא אֵלֶיךָ וּבִרְכִיתֶךָ. וְאִם-
מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה לִי, לֹא תִבְנֶה אֶתְהֶן גְּזִיתָ: כִּי
חִרְבַּן הַנֶּפֶת עָלֶיהָ, וְתַחֲלָלָהּ. וְלֹא תַעֲלֶה בְּמַעֲלֹת,
עַל-מִזְבְּחִי, אֲשֶׁר לֹא-תִגָּלֶה עֲרֹוֹתְךָ, עָלָיו"⁷.

ותרגם האונקלוס⁸ "ואם מדבח אבנין תעביד
קדמי לא תבני יתהון פסילן דלמא [לא] תרים
חרבך עלה ותחלנה: ולא תסק בדרגין על מדבחי
דלא תתגלי עריתך עלוהי"

וכתב⁹ "הוסיף הכתוב להורות הדרך שיגיע האדם
להיות מרוצה לפני הקב"ה, וצוה שיהיה מזבח
שהוא מסוגל להפקת רצון..."

יש להבין :

- מה עניין המזבח וחשיבות האדמה?
- מה ירמזו העולה והשלמים?
- מהו צאן ובקר?
- מה ירמוז "כל המקום אשר אזכיר את שמי"?
- "אבא אליך וברכתך" מהי ברכה זו?

א. אמר האדמו"ר זיע"א רמז נתנה תורה לאדם
שיש בנפשו לדבוק בשי"ת ולעשות רצונו בלבב
שלם, שישים את עצמו במידותיו בבחינת
מזב"ח, כי מזב"ח בא לכפר על האדם ולהשלים
את נפשו הבהמית ולהעלותה ולרוממה כענין
מ"זבח כמנין ה"בהמה במכוון, שהמכין את כליו
לקבלת השפע ומתגבר על נטיות לבו ונפשו
ממזבח בחינת "מזבח אדמה" שמביט אל יום
בריאתו

¹ בראשית, ב.
² שמות, כ.
³ ישעיה, מ"ב.
⁴ משלי, ח.
⁵ שמות, כ.
⁶ סנהדרין, מ"ג ע"ב.

⁸ שמות כ, כא- כ"ג
⁹ שם, כ"ב כ"ג
⁷ העמק דבר על הפרשה.

והוא שרמז הפסוק 'אֵת' מתחילה ועד סוף יש לזבוח את תאוות הגוף והנפש הבהמית שהם בחינת "צֹאֲנֵךְ וְאֵת בְּקֶרְךָ" שירמזו הם ספירות והנהגות שיש בהם דין, כי אצל אדה"ר לפני החטא הובררו כל הבהמות למעט "בהמות בהררי אלף"⁸.

ולאחר החטא חזרו הנשמות והבהמות לעומק הקליפות, ועל כן יש לברר ולקדש את חלק הנפש הבהמית שיש בה אחיזה לקליפת נגה, על מזבח אש שלהבת מידות טובות ונקיות, ובענוה גדולה ויראה עצומה, בבחינה של "וזבחת עליר" על אש והשתוקקות לשם יתברך את "עלתך ואת זבחיך" בחינת קליפת נגה.

ואם ישאל האדם הכיצד יש בכוח איש לברר את הקליפות והרי נמשך האדם בלבו אחר סרסורי עבירה, על כן אמרה התורה⁹ "בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֵת שְׁמִי" היינו שגם בעמקי הקליפות שם מצוי השם יתברך בהסתר גדול, כי זה בחינת "בכל המקום".

הם ד' שמות יה"ו במילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, השגחת ה' בכל עניין ודבר קטן כגדול, גם בעמקי הקליפות "אשר אזכיר את שמי" היינו יר"ד ה"י וי"ו יר"ד ה"י וא"ו יר"ד ה"ה וא"ו, במכוון "מקום" אזי ודאי "אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבְרַכְתִּיךָ" וזה כי הש"ת ישרה שמו אליך ועל כן תשרה הברכה, כי זה בבחינת דרגא עילאה ששם השם המפורש, על כן אמרה תורה "שמי" היינו השם הידוע המפורש בד' אותיות.

והוא כעניין שאמרה התורה שיהיה זובח את יצרו ומקדש עצמו במותר לו ועושה בדבקות המחשבה והמעשה "בכל לבבך ובכל נפשך למען חיך"¹⁰.

והנה על מנת שיבוא האדם אל מעלת הקדושה האמיתית, ולא יעלה בדעתו כי אינו ראוי לברר ולתקן ולהעלות ניצוצות קודש מן הטומאה אמרה תורה "וְאִם מִזְבַּח אֲבָנִים" היא התורה הקדושה וטעמיה, כי אותיות מזב"ח, מ"לכות ז"עיר ב"ינה ח"כמה, כנגד ד' אותיות הו"ה¹¹ ו"אבנים הם הנקודות שתחת אותיות התורה, טעמיה וסתריה, צריך שלימודה יהיה בבחינת "תְּעֲשֶׂה לִי" ביחודא שלים.

על כן השמר "לא תבנה אֶתֶּךָ גְזִית" בסוד האחוריים "השותפין שבנו את הכותל גזית"¹² "כִּי חֲרַבְךָ הַנִּפְתָּ עֲלֶיךָ וְתַחֲלֶה" חרב שלך המתגאה ומתאוה שעליה אמר דוד המלך ע"ה "הצילה מחרב נפשי"¹³ היא חרב דקליפה שלוקחת טיפות נשמות, והמזבח מאריך ימיו של אדם הזובח את יצרו עליו.

ואם חלילה וחס גבר עליך יצרך והכנסת בלימוד התורה פניות אישיות, על מנת שיקראוך רבי או חכם וכדומה, "חרבך" חרב דקליפה "הנפת עליה" על התורה הקדושה וטעמיה, "מזבח אבנים" "ותחללה" בחינת דינים קשים ונעשים חלל ומסתלק אות יו"ד והשפע, וכדברי האונקלוס¹⁴.

וזהירה התורה "וְלֹא תַעֲלֶה בְּמַעֲלֵת עַל מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא תִגָּה עֲרֹתְךָ עָלָיו" כתיב "בְּמַעֲלֵת" הבית דגושה וחסר וא"ו, ללמדנו שאין לעלות במעלות שאין בהם וא"ו, היינו במעלות מדומות ושקריות בהם לא תעלה, אבל במעלות מלא וא"ו אתה עולה.¹⁵ כי במעלות מלא וא"ו היינו עץ החיים יעלה מעלה מעלה, וכדברי מרן מהר"א מקומרנא¹⁶ "החזיקו עצמיכם לגדולים ותהיו מן בני עליה, אמן כן יהי רצון ושיים חלקנו עמהם".

⁸ ועיין דמשק אליעזר נח ס"ט ב.
⁹ בבא בתרא, ב.
¹⁰ תהילים, כ"ב.
¹¹ ראה הערה 2.
¹² היכל הברכה שמות כ, על הפסוק.
¹³ שם בסוף הפסוק.

¹ שמות, כ.
² תהילים, נ.
³ שמות, שם.
⁴ דברים, ל.